

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXVII. De Clerico excommunicato ministrante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

In Deum proficuntur. Interdum & ad est malitia iuramenti, ut cum juratur ignominiosè, expr. his partibus corporis Christi, per caput, capillos, aliaque ejus membra, ut intelligere est ex *can. Si quis per capillum* XXII, q. 1. & *Nov. Ut non luxurientur homines* etc. 77 §. 1. Sic & iuramento æquiparare divinam veritatem humanæ spectat ad blasphemiam, ut cum dicitur, tam verum esse, quam Deum esse, aut Christum natum ex virgine, quam verum esse Evangelium, cum per huiusmodi iurandi formas humanæ veritati tanta infallibilitas & certitudo, atque est divinæ, attribuitur, & ita creaturæ, quod est proprium creatoris, non sine blasphemia, propter irreverentiam & contumeliam divinæ veritatis. Quæ tamen in te sæpè contingit loquestes excusari à blasphemia, quod per exaggerationem quamdam isti & similia proferrant, non intendentes omnimodam æquiparationem, ut sint extra malitiam blasphemiam. Spectat & ad blasphemiam, per falsos Deos jurare, vel creaturam, ut talis est, cum tribuitur idolo vel creaturæ, quod est proprium veri Dei, & est vera hæc blasphemia. Est & interdum cōiunctum perjurium, aut alterius peccati malitia, quæ exaggerat peccatum blasphemiam.

3 Certum autem est, blasphemiam ponere peccatum mortale, nec esse veniam e ex sola levitate materiæ, nisi accedat subreptio & indeliberata voluntas, veluti ex subita quadam passione aut motu, aut etiam prava consuetudine, quæ tollit advertentiam. Suarez *de Irreligios. c. 6. n. 1. & 2.*

Pœna ejus in foro Dei est æterna; nisi culpa abluatur pœnitentiâ, uti fieri posse dictum superius.

Q. An in foro exteriori sit imposita censura?
R. Præcipi quidem in *d. can. si quis*, ut deponatur Clericus blasphemus, laicus excommunicetur, non esse tamen illum Can. sententiæ latæ sed ferendæ, ut patet ex verbo, *deponitur*: & nullibi invenitur alius textus censuram ipso iure imponens, nec etiam peccatum est reservatum Suarez *d. l. c. 7. n. 2.*

Imponuntur autem variæ pœnæ blasphemanti laico per jus Canonicum, & pœnitentiâ publicâ, *cap. fin. h. t.* Ubi etiam per temporalem potestatem dicitur imponenda pœna pecuniaria: quæ & mortis pœnam infliget, si ea

sit gravitas blasphemiam, *d. Nov. 77. in fine* positam & a Lege veteris Testamenti, *Lev. 24.* Varias item pœnas variis in locis in *ut dicitur* & esse tradit Covar. *d. locum. 22.* ut & etiam hoc esse mixti fori, *ibid. num. 29.* Nam alibi bium superius absconditur, alibi lingua percutitur clavo aut ferro, alibi ligoo includitur. Quid videtur respicere Seneca 4. *De beneficiis. 26.* *Non castigabo promittenti temeritatem. Eius non doleat tibi, ut postea consideratus loquar, et dicere solemus linguarum ab eo, ut peccet, secundum aliquos, tenet illud linguam, quod blasphemorum linguæ coerceri solet: aliter lingua amputatur.* Vid. Boer *Decis. 2. c. 1. §. 15.* Thom. Gramm. *Decis. Neap. 12. in fine.* Blasphemiam n. 3. *Griv. Decis. Dolan. in Monach. 2. arbit. casu 375.*

Excusatur, saltem ad mitiorem partem, iracundiæ prolata blasphemiam, ut & etiam eam mitigari facit. Furor autem, ut & etiam propter defectum sensus, omnimodum excusatur *ad d. c. fin. h. t.* Romano Pont. maledictus aut in dejectionem officii ejus verba temeraria proferens, ex arbitrio Episcopi compendius dicitur *c. 1. h. t.*

TITULUS XXVII.

De Clerico excommunicato
mionstrante.

SUMMARIUM.

1. Censuram incurrens ipso iure sit irregularis.
2. An & per hominis sententiam iuris iuris?
3. In dubio an iudicandum pro irregularitate?
4. Suspendus, interdicitus celebrans sit irregularis.
5. An & excommunicatus?
6. Quid iuris in excommunicato toleranti?
7. Ab hac pœna qui excusetur?
8. An dubitans excusetur?
9. Et quia si verè fuerit excommunicatus, si censura aliqua notatus.
10. Incurrit hanc irregularitatem censuratus ex actu Ordinis majoris proprii?
11. An & per baptismi collationem?
12. Quoniam actus Ordinis factus irregularitatem.

13. *Em incurrit Episcopus ministrando Sacramentum Confirmationis, Ordinis.*
14. *Sacerdos abjournando sacramentaliter.*
15. *An & exerceans jurisdictionem spirituales fori exterioris?*
16. *An Parochus adhibens matrimonio contrahendo?*
17. *An Sacerdos dispensans sacramenta fidelibus?*
18. *An ministrans in Ordine, quem non habet?*
19. *An celebrans a Titulo minorum ordinum?*
20. *Per Ordinis suspensionem an incurritur?*
21. *An concionando?*
22. *An recitando Horas Canonicas in Choro?*
23. *Excommunicatus audiendo Missam an eam incurrit?*
24. *An non ligatus faciens eorum se ligatum celebrare?*
25. *Qui coram interdictis celebravit, si postea iterum celebret sit irregularis.*
26. *Non etiam recipiens sacramenta ab excommunicato licet notorio.*
27. *Celebrans in loco interdicto, pulsans campanas an fiat irregularis?*
28. *An conferens aut recipiens Ordines tempore interdicti.*
29. *Effectus hujus irregularitatis?*

I Regularitatem variis de causis contrahi ipso jure, colligere est ex iis, quae dicta supra suis locis de bigamis, illegitimis, haereticis, homicidis. Hoc Tit. proponitur alius modus, scilicet exercitium Ordinis ab eo, qui censuram incurrit: * facit enim hic ipso jure esse irregularem celebrantem, citra sententiam hominis, cum statim incurritur, ut factum est commissum, cui est adhaerere independentem a sententia iudicis, etiam declaratoria criminis; cum consistat haec res in quadam privatione seu prohibitione, quae per ipsam legem immediate potest imponi, quae propterea dicitur secum adferre executionem, c. *Pastoralis in fine sup. de appellat.* Nec requirit actum aliquem per hominem exercendum, de quo in c. *cum secundum de Hares. in 6.*

2 Queritur autem, An & per hominis sententiam possit imponi irregularitas R. Id posse alicui videri, argumento censurae, quae alia est hominis, alia juris, ut dicitur infra de *excomm.* Contra tamen dicendum, immediate tantum a

jure imponi, non etiam ab homine. Cujus fundamentum in eo est, quod irregularitas non incurritur, nisi in casibus jure expressis, per text. in c. *is qui 18. de sent. excom. in 6.* Ut in casu, quo a jure non est imposta, non possit per hominem aut iudicem imponi, ad quem licet pertineat declarare, an effectus aliquis sit sufficiens ad irregularitatem, tamen ea declaratio supponit jus inducens irregularitatem. Navarr. c. 27. n. 94. Covarr. in *Clem. un. de homic. in pr. n. 3.* Nec facit, quod arbitrio iudicis poena privativa possit imponi in casibus, quibus lex certam non praescribit, c. *de causis 4. §. 1. sup. de off. deleg. cum iudex in arbitrariis poenis debeat imitari jus, quatenus designat poenas a iudicibus injungendas, id oque numquam imponet eam, quam jus aliquando, scilicet in proportionali delicto, non iussit a iudicibus imponi. Numquam autem praecipit imponi irregularitatem, ergo nec iudex eam infliget. Ita Suar. Tomo 5. de *Censuris disp. 40. sect. 4. v. 10.**

Quid si jus sit dubium, an iudicandum pro irregularitate? R. Id posse videri, per text. in c. *ad audientiam sup. de homic. & illud §. licet b. r.* ubi in casu dubio Pont. respondit aliquem esse separandum a ministerio Ordinum, subijuncta ratione, quod in dubiis sit eligenda semita tutior. Verum cum d. c. *is qui 18.* dicatur, non incurri irregularitatem, nisi in casibus jure expressis, non possit autem dici jure expressa, quae est dubia; dicendum ei non esse locum, quia poena non facile inducenda. Si tamen res ita dubia sit, ut versetur sub opinionibus, & opinio adferens eam esse jure latam, ita sit probabilis, ut contrarium probabilitate careat videatur, ea sufficiet ad inducendam irregularitatem. Vid. Suarez d. *disp. 40. sect. 5. nu. 4. §. 6.*

4 Suspendum celebrantem fieri irregularem probatur per text. in c. *1. de sent. & re judic. in 6.* De interdicto colligitur ex d. c. *18.* ubi in loco interdicto celebrans incurrit irregularitatem, ut multo magis idem sit dicendum de persona interdicta celebrante, c. *is cui 20. de sent. excom. in 6.*

5 Dubitatur, An excommunicatus celebrans sit dicendus irregularis? R. Hoc in Tit. fieri quidem mentionem depositionis, non tam ipso jure infligitur, quam per factum hominis, nullibi vero irregularitatis hoc ipso impositur

Ecce

excommunicato celebranti cum in *e. 1. h. r.* dicantur contumaces depositionis sententiam incursum: & in *e. 4. eod.* perpetua depositione damnandi: item in *e. 2.* dicatur etiam in plorandum brachium secularare, ut contumax exilio damnetur. Sunt qui argumento suspensi & interdicti idem statuunt in excommunicato, ex paritate rationis; verum argumentum tale in poenis non procedit. Dicendum tamen, textum sufficientem esse in *d. c. 5. §. circa fin. h. r.* qui dicit excommunicato celebranti ibi non infligi poenam quam Canon infligit, est autem illa poena, de qua hic, ut patet ex *can. si quis 7. xi. q. 3.* Patet idem ex *c. fin. h. r.* ubi dicitur non fieri irregularis celebrans adfectus minori excommunicatione; quem videtur frustra excipere Pont. nisi majori adfectum veller eam incurrere. Et licet argumentum à contrario sensu parum sit validum iure, utique in poenalibus, neque etiam in his sacris regulis, quod exclusio unius sit inclusio alterius, cum poena non soleat inferri sine lege, sufficiunt tamen loca supra allegata, quae satis expresse inducunt irregularitatem ipso facto.

Itaque & excommunicatus exercens actum Ordinis sit irregularis. Quod accipiendum de adfecto majori excommunicatione, non etiam de minori tantum; qualis licet graviter peccet celebrans, aut sacramenta conficiens, eligere tamen potest, quamvis eligi nequeat, *e. fin. h. r.* Quod si unus interdictus ministerio se immisceat pro contemptum & superbiam praesumpserit & contempta admonitione sui Episcopi perduraverit, excommunicandus est, & contumax brachii secularis auxilio damnandus exilio, *e. 2. h. r.* perpetuo etiam deponi iubetur Clericus contumax, *e. 3. h. r.* & beneficiis omnibus spoliandus dicitur *e. 6. h. r.* Et hoc in adfectus censura non toleratis.

Quid in his, qui tolerantur? R. Nihilominus fieri irregulares, exercendo actum Ordinis sibi interdictum, per dicta loca, quae indistinctè loquuntur. Nec facit quidquam Bulla Martini V. in Conc. Constantiensis, quae quidem adfecti censura nec tolerantur, nec sunt evitandi, quia per istam Bullam clarè Pont. exprimit, se non intendere ullatenus relevare excommunicatos sed tantum timoratis succurrere conscientis, uti dictum sup. de sepult.

num 9. Vid Covar. in *c. Alma de sent. in 6. p. 1. §. 2. nu. 11. Avila de censur. 2. §. 2. dub. 1.*

Videtur tamen excelsari ab hac poena censuram ordinis, ad vitandum gradum gravem infamiam ex manifeste ratione delicti omissionis, quia tuac excommunicatione talis delicti luotarium. Idem dicendum in casu, quo alicuius necessitas postulat, de hoc in Conf.uario, ut alicui existenti in necessitate Sacramento exhibeat. Idem in eo quo probabiliter ignorat le censura adfectum, *e. 1. Cov. d. p. 1. §. 10. n. 9.*

Quid si dubitet? R. Erroneam poenam sententiam grave peccatum ponere non potest, cui se exponit dubitans, & per hoc idem peccatum, ac si non fore certum, nec quam tamen iussu irregularitatem, non incurratur per actum interdicti celebranti, sed revera perfecti, *Su. d. d. 4. §. 1. p. 1.*

Quid ergo, si verè fuerit excommunicatus aut aliqua censura notatus? R. Aliqua sententiam, cum irregularitate delicti actum, in *c. s. h. r.* quod habet de illis, quorum, postquam de sententia dubitans, ab Ecclesiasticorum Sacramentorum participatione, quod tunc via sit eligenda, praeter abstinerere, quam temere celebrantur Pont. in *c. pen. sup. de homic. adhibere debent videri distinctione, an quantum in se habentans sufficienti diligentia laboraverint in veritatem, & ad expellendum dubium. Posteriori casu dubitantem in veritate certitatem, propterea quod operando certum se manifesto periculo errandi: ut, cum ipse verè illicitum & prohibitum sub tali poena possit dici liber ab ea, quod opus probandum deatur voluntarie commisit. Ut in *op. d. c. 5.* quod cum se fundet in relaxata misericordiam, videtur indicare, de irregularitate fuisse inductam; adhibendum ignorantia est loco scientiae, ut dicitur sup. *Qui filii sui leg.* Priori casu, cum dubitaverit quantum est in se, ut erretet veritate & expelleret dubium, nec potuerit de parte probabiliter iudicium ferre, videtur esse in culpa, & perinde gerere se posse, ut ille, qui nulla est adfectus irregularitatis. Nam ignorantia, quae maacet, involuntaria*

est, & quasi invincibilis, propter adhibitam sufficientem diligentiam ad eam expellendam, ut non obligatur tali præcepto, & operando nulli periculo se exponat. Quod accipiendum si dubium præcedit d. ponat, judicando se non obligari tali præcepto, cum memo debeat dici obligatus, nisi sufficiens pateat de lege. Pro qua parte facit, quod cum partium iura sunt obsecra, potius reo favendum sit, *c. cum iust. 11. de R. l. in 6.* qualis hoc in casu habetur dubitans, Quod non tantum procedit in foro exteriori, verum etiam interiori, cum in casu dubio veritas lateat in utroque foro. Quo in casu iudicium exteriori fori fertur ex principio pratico, eo quod præsumitur innocens, qui non probatur nocens & quod in casu dubio reus absolvendus potius quam damnandus, meliorque sit conditio possidentis. Quod principium a quoque rationabile in foro interio atque externo, in casu præcipue, quo ipse reus est sui accusator & defensor. Quod si dubium non deposuerit, sed præcedit maneat, certissimum est, dubitatem debere eligere partem tutiorem, in qua nullum est peccatum, & se habere quasi irregularem, abstineatque ab exercitio actuum prohibitarum per irregularem, aliàs exponere se periculo, celebrando cum irregularem. Et hoc in casu dicit Pont. in *c. ad audientiam 2. c. significasti 18. sup. de homic. c. d. c. 5. h. 2.* eligendam esse in dubiis semitam tutiorem. Plura Suar. *d. sect. 5. n. 12. c. seqq.*

10 Irregularitas prædicta ut incurratur, necesse est exerceatur aliquis actus Ordinis majoris illi proprius ab eo, qui censura irretitus, cujusmodi est in Sacerdote Missæ celebratio, in Diacono lectio Evangelii, in Subdiacono lectio Epistolæ.

11 Sed quaeritur, An & collatio baptismi? R. Si solemniter conferatur, adfirmandum esse, eum respiciat munus sacerdotale Sacerdoti proprium: secus vero, si minus solemniter privatum; sive urgente necessitate, quia non est in culpa; sive citra necessitatem, quia tunc exerceatur non ut munus sacerdotale, licet à Sacerdote, verum ut cuius etiam laico conveniens, Avila *d. sect. 2. dub. 2.* Suar. *de censur. Disp. 11. sect. 3. n. 11. c. 20.*

12 Ubi notandum, esse aliquos actus, qui etsi sint actus Ordinis, tamen non aliàs censeri ta-

les esse, ad hunc effectum, quam si solemniter fiant; cum minus solemniter etiam à laicis exerceantur, ut est lectio Evangelii, Epistolæ; quæ proinde si non solemniter fiat à Clerico ordinato, non incurrit ille irregularem cum faciat eam tamquam laicus, non autem tamquam actum Ordini proprium; secus, si solemniter. Sic sepeliens aliquem in loco sacro, omissio divino officio, etiam si sit censura ligatus, non contrahet tamen irregularem: secus, si divinum officium adiungatur, quia officium divinum sepulture est proprium Sacerdotis. Item benedicens mensam vel fructus non fiet irregularis, cum talis actus non sit proprius Ordinis alicujus. Sic & presentando, eligendo, visitando, confirmando electum, non incurritur. Navar. *c. 27. n. 244.* Alii verò sunt actus ita Ordinis proprii, ut ab alio fieri nequeant; quo casu etiam non solemniter à non ordinato exhiberi nequeunt. Exemplum est in Sacerdote, qui etsi, ommissa omni solemnitate Eucharistiam consecraverit, nihilominus sit irregularis, si censura teneatur, quia actus iste est omnino proprius Ordinis. Idem in administrante Sacramento extremæ unctionis, etiam si omittat solemnitatem.

13 Quid in Episcopo ministrant. Sacramento Confirmationis? R. Idem dicendum esse, quod huiusmodi etiam exhibita non solemniter nihilominus sint actus Ordinis proprii. Non obstante, quod Ordines minores possint conferri non Episcopo, ut possit videri ordinatio non esse proprius actus Ordinis Episcopalis; verum tamen necessario præsupponit characterem in ordinante. *c. cum contingat sup. de arate c. qual. presic.* Ut videatur saltem ad Sacerdotem spectare Ordinem. Covarr. *ad c. Alma, p. 2. §. 3. n. 4.* Vid. Avila *d. p. 7. disp. 9. sect. 2. Dub. 10.*

14 Quid in sacerdote absolvente Sacramentaliter? R. Quamvis in occulto absolvat nihilominus eum fieri irregularem, eo quod actus sit proprius Ordinis sacerdotalis, nec habeat aliam solemnitatem, si tamen intendat absolvere, & perficere Sacramentum. Nam si tantum fingat, contra videtur dicendum; cum non utatur actu Ordinis. Non obstat, quod ratione excommunicationis absolutio sit nulla; neque enim semper nulla est, ut quando facta ab eo, qui non est videndus: & ut nulla sit; tamen

Ecce 2 quia

quia quantum in se est fungitur actu Ordinis, sibi prohibito, recte dicitur fieri irregularis. Vid. Suarez. d. sect. 3. n. 12. & seq.

15 Quid in exercente jurisdictionem spiritua-
lem fori exterioris, in excommunicando, sus-
pendendo, aut absolviendo à censuris? Resp.
Non induci irregularitatem, etiamsi talis sit
suspensus à jurisdictione. Ratio est, quod actus
jurisdictionis spiritualis non sit actus Ordinis,
ut desit causa irregularitatis; modo tamen ab-
solutio fiat sine solemnitate, scilicet sine stola,
Plalmis, orationibus; secus enim dicen-
dum foret, si ejusmodi solemnitas adhibita es-
set, quia talis absolutio est actus proprius or-
dinis sacerdotalis.

16 Hinc patet, Parochum excommunicatum
adstantem matrimonio contrahendo non
contrahere irregularitatem, ex eo, quod actus
iste non sit tam ordinis, quam jurisdictionis,
Vel potius dicendum, requiri ad actum mari-
monialem presentiam Pastoris, tamquam tes-
tis qualificati beneficio pastoralis, qualis et-
iam esse potest non sacerdos, ut dictum sup.
De clandest. despons. n. 13. Benedicens tamen
nuptiis in hanc poenam incidere, est enim be-
dictio solemnis & actus sacerdotalis, ut patet
ex c. 1. & 3. sup. de secundis nupt. Vid. Suarez.
d. sect. 3. n. 18. & 19.

17 Unde patet, quid dicendum de Sacerdote
dispensante Sacramenta fidelibus? R. Eum si-
en irregularem, cum ministerium istud sit
proprium Sacerdotis ratione Ordinis. Unde
est, quod excommunicatio absolute inhi-
beatur, ne ministret. Aliud videtur quibusdam
dicendum in Clerico inferiori, cujus ordini
non respondet Eucharistia & distributio, ut u-
surpando ea, quae sunt ordinis superioris, non
operetur ut Clericus, sed ut iniquus usurpa-
tor eorum, quae non sunt sui officii, vel ut lai-
cus, Suarez. d. loco n. 22. & seqq. Avila d. sect.
2. Disp. 13.

18 Quid de ministrante in Ordine, quem non
habet, aut per saltum promotus in Ordine, quae
omittit R. Hunc esse irregularem velle Navar.
c. 27. n. 42. si serio utatur, & non joco; idem-
que & in laico procedere, quae de re Tit. seqq.
& Tit. 29.

19 Quid de celebrante actus minorum Ord-
inum. R. Possit videri & cum fieri irregularem

secundum allegata supra in primo. h. n. quae lo-
bent, ligatum censura exerceant aliquos
actum sui officii, esse irregularem, non sub
limitatione ad majores Ordines. Abbas n. 2.
n. 4. 7. & 10. h. n. per textum ibi, qui loquitur
indistincte de exercente ministerium sub o-
terdictum, & sequitur Navar. Conf. 49. non
De sent. excom. Contra tamen dicitur posse
turi, uti & infirmatum sup. eod. n. 9. in fine
eo, quod actus minoribus Ordinibus depen-
ri fieri etiam possint à laicis, ut non videtur
ita proprii Clericis, eosque exerceat Clerici
iis initiatus non possit dici irregularis: pro-
pter actus hujusmodi non inducuntur poenam
tradit Navar. d. c. 27. num. 24. Suarez. Conf.
Disp. 42. sect. 4. n. 15. Avila d. d. 13. Quo-
rentia videtur probabilior: & pariter
quod poenalia sunt stricte interpretanda, ut
extra calum suam extendenda. Et hoc tenen-
dum, nisi exercentur tamquam ab inter-
to, & raliere, ut non nisi ab illo exercentur
Quod rarius contingit; nam forte & laici
ea exercent, ut tradimus Tit. seq.

Quæri consequenter possit. An in-
tetur hac irregularitas per Ordinis suspen-
R. Ita velle Navar. d. c. 27. nu. 24. per textum
inf. de eo qui jurat. Ord. susc. c. 1. cum inter-
inf. De sent. excom. Quæ tamen ratio non
loquuntur de irregularitate actu in illis
de suspensione, aut facienda de poenae
arez de Cens. Disp. 31. sect. 1. nu. 17. Ut dicitur
fit, per eam quem non incurrit irregulari-
tem. Ratio est, quod jura eorum tantum
qui censura ligatus exerceat aliquem actum
sui ordinis: non exerceat autem, qui cum
cipit, non tantum maiorem, sed & majorem
ut Diaconatum, Subdiaconatum, nisi tantum
nar solemniter Evangelium aut Epistolam
quia eiusmodi actus est ordinis. Non tam-
autem minorem exerceat, licet hoc patet
var. ad d. c. Alma p. 2. s. 3. n. 5. cum superius
ordinentur, ex quibus unus aut alter
ad canendum Evangelium & Epistolam
& de Sacerdotio suscepto possit dici, ut
nec talis agat actum ordinis, nisi contra
Covar. d. loco.

II. An concionando? Resp. Ita velle Navar.
d. c. 27. n. 162. s. Officio, ex eo, quod actus
sit peculiariter ordinis Evangelii, id est

tui deputatus de jure vel consuetudine Ecclesie. Contrarium tamen verius, cum non sit actus ordinis, nec actus divinus; unde & excommunicatus non prohibetur interesse concioni, e. responso 43. inf. de sent. excomm. Nec facit, quod ex Ecclesie instituto prædicare verbum Dei non licet nisi minoribus Ordinibus initiato, quia non ideo sequitur esse actum ordinis, hoc enim non temere à quovis usurpetur. Vid. Avila d. l. dub. 2. §. ex dictis.

22 III. An recitando Horas Canonicas in Choro? R. Recitare Horas, canere Responsoria, Lectiones, Psalmos, etiam in Choro, non spectare ad Ordinis actum, cum & laici ea recitare possint Navarr. d. c. 27. nu. 244. Nisi tamen tamquam sacerdos Orationem dicat, cum faciat officium muneri sacerdotali proprium. Vid. Suarez disp. 12. sect. 2. n. 13. Avila d. sect. 2. Dub. 2. §. Primo.

23 IV. An excommunicatus audiendo Missam? R. Non videri, cum non exerceat actum Ordinis, ex quo solo irregularitas incurritur. Et hoc, si simpliciter Missam audiat, non præstando auctoritatem; nam si causam det, ut Missa coram se celebretur, mandando aut jubendo, etiam non ligatus censura incurreret irregularitatem, secundum Gl. in Clem. 2. v. celebrari De privil. quam approbat Abbas in c. illud n. 8. h. t. Covarr. ad d. cap. Alma p. 1. §. 6. in fine. Nihil facit, quod in fine d. c. illud dicat Pont. vel se celebranti ingressis divinum, nam hoc non accipiendum, quasi sola præsentia in divinis faciat irregularem, sed præsentia cum auctorizatione Suar. d. l. n. 4.

24 V. An non ligatus faciendo coram se ligatum celebrare? R. Hoc velle Navar. d. n. 244. per Gl. in d. Clem. 2. quæ tamen non loquitur in casu d. c. illud jaro dicto: ut cum non sit rextus qui hoc in casu disponat, sit dicenda procedere de officio d. c. Is qui 18. De sent. excomm. in 6. quod scilicet non sit dicenda irregularitas, nisi in casu jure expresso. Quantum ad non ligatum censura celebrantem coram ligato, etiam non tolerato cum non incurtere irregularitatem, colligitur ex d. c. 18. Avila d. sect. 2. Dub. 6. §. Tertio.

25 Dubium movetur de iis, qui coram interdictis celebrant, si postea celebrent. R. Dubium causati per text. in c. Episcoporum 8. De privil. in 6. ubi talibus interdicitur ingressus

Ecclesie, ut postea celebrantes dicendi sint incurtere irregularitatem, sed dicendum, d. c. 8. tantum agi de exemptis, qui celebrabant coram interdictis, & admitterent excommunicatos publicè & interdictos ad divina, idq; causa exemptionis. In quorum odium cum hoc sit statutum, non est trahendum ad alios, qui coram interdictis celebrantes non poterunt dici interdicti, licet malè fecerint, atque ita nec irregulares, si postea celebrent, cum pœna sit potius interpretatione mitigandæ, quam extendendæ, Covarr. d. §. 6. n. 9. vers. qui verò. Neque enim censuram violat, qui ea non ligatus, & magis se habet instar patientis, quam agentis, excepto casu d. c. 8. Vid. Avila d. sect. 2. dub. 7.

26 Recipientes Sacramenta ab excommunicato notorio vitando, licet non sint immunes à peccato, si eos necessitas causæ non excuset tamen irregularitatem non incurunt, eo quod jura omnia loquantur de activo Sacramento rum usu, per eum, qui notatus censura, unde extensio faciendæ non est ad passivam Sacramentorum perceptionem, cum id nullibi sit expressum. Vid. Suarez disp. 12. sect. 3. nu. 30.

27 Incurrit & irregularitatem, qui in loco interdicto celebrat, nisi ad hoc habeat privilegium, d. c. 18. de sent. excomm. in 6. & dicitur inf. eod. & fiat secundum moderaciones requisitas in c. Alma de sent. excomm. in 6. Quæ omnes servandæ sunt: aliàs unam omittens non esset immunis ab irregularitate ut rectè tradit Covarr. ad d. c. Alma p. 2. §. 4. n. 6. Ubi etiam rectè docet, eum, qui pulsat campanas, ostia aperit, aut etiam inservit ministranti, non ser vatis moderacionibus d. c. Alma, ne utquam contrahere irregularitatem: nam licet videatur cooperari ministranti, non tamen alius potest censeri violare interdictum, quam qui actum gerit Ordini Ecclesiastico convenientem; non potest autem dici ralem gerere, qui prædicta agit. Vid. Avila d. sect. 2. dub. 9.

28 Q. An tempore interdicti Ordines conferens aut recipiens non ligatus fiat irregularis. R. Ita dicendum esse de conferente Ordines, quod in loco interdicto exerceat actum sacerdotalem; & expressum id ipsum in d. cap. 18. ut sit extra dubium: ut etiam idem obtineat in conferente minore s. secundum dicta sup. eod. n. 13. Covarr. d. p. 2. §. 3. n. 4. Diaz. in Pract. Jan. c.

32. nu. 4. qui idem trahunt ad eos, qui in sacris vestibus predictæ ordinationi ministrant. Ordinum interdicti tempore non fieri irregularem patet ex dictis sup. eod. n. 20.

Effectus hujus irregularitatis est, quod reddat inhabilem ad divina officia, donec super ea dispensetur, & quidem per Pont. tantum, excommunicantem in c. 1. de sent. & re judic. in 6. & in c. 1. de sent. excomm. in 6. nisi contracta sit ex crimine occulto, super qua dispensare datum Episcopo, excepto homicidio Trid. Sess. 24. c. 6. de reform. Quod habetur de nullitate beneficii collati excommunicato, comm. modus explicabitur inferius Tit. 39.

TITULUS XXVIII.

De Clerico non ordinato ministrante.

SUMMARIUM.

1. Ministrans in Ordine non suscepto fit irregularis, quoad susceptum suspenditur.
2. An & quoad Ordines priores?
3. Non ordinatus baptizans an irregularis?
4. An laici usurpantes actum Ordinis?
5. An quoad omnes Ordines?
6. Requisita ad hanc irregularitatem, I. Ut in Ordine sacro quis ministret.
7. II. Celebret serio, non joco.
8. III. Celebret solemniter.
9. An hoc casu voluntas sola sufficiat, circa intentionem.
10. Non ordinatus actum minorum Ordinum exercens an irregularis.
11. Qui non incurrant hanc irregularitatem.

I Neurritur & irregularitas per usurpationem Ordinis, quem quis non habet, sive aliquem habeat inferiorem aut superiorem, sive non, Diaconus Missam dicere si audeat, ad Sacerdotium non admittitur, c. 1. & 2. h. t. in verbis, Numquam admittatur, Non poteris promoveri, quæ significant apertè irregularitatem. Et hoc quoad Ordinem non susceptum, nam quoad suscepium non ponitur, nisi suspensio ad biennium aut triennium, Episcopi arbitrio.

2 Ubi disputatur, An ad omnes Ordines priores

extendatur ista suspensio? R. Ita videtur ad litteras d. c. 2. tantum suspendi velit a Diacono, eadem tamen est ratio quoad alios ante hactenus Ordines, cum peccatum usurpationis Ordinis non habiti etiam concernat priores ordines non vero immediatum tantum. Quod licet dici probabiliter possit, tamen quia Casus ab exercitio Diaconatus tantum suspenditur, & quæ materia penalitatis, quæ odiosa non tantum attendenda quam restringenda, probabilis est suspensionem non concernere Ordines inferiores, que ideo usum esse licitum. Quo modo & Abbas in d. c. 2. tantum facit mentionem impediti exercitii Ordinis immediati, non inferiorum. Vid. Suar. de Cons. disp. 11. §. 1. n. 2. & segg. Ut autem ab usu Ordinis suspendendus, & quoad superiores sit irregularis, beneficio tamen non privatur, ne per aliquam sæculi negotia reverti cogatur.

Est & irregularis non ordinatus baptizans, d. c. 1. in verbis, Numquam ordinatur, quæ testimonium solemniter baptizat tamquam presbyter: qualis etiam dicitur ibidem excommunicandus, in verbis, abjiciatur de Ecclesia, Abbas in d. c. 1. Simplex quoque Sacerdos ad ministrandum Episcopalia quamdam contrahit irregularitatem, ex eadem ratione, quod si immittatur quæ ordinis sui non sunt.

Q. An laici usurpantes actum Ordinis sacro regulares? R. Ita rectè dicitur, quia textus in d. c. loquitur in genere de non ordinato ministrante, & eadem ratio subest, quia scilicet utrum Ordine, ad quem non destinatus, qualem Casus voluit privari. Nihil facit Rubr. hæc, quæ dicitur De Clerico non ordinato ministrante, quia in non scriptis habetur, De non ordinato ministrante. Deinde non semper procedit argumentum a rubro ad nigrum, cum contingat hoc esse generalius, & è contra, ut videre est apud Bernard. in Loco à Rubro n. 11. Facit, quod eadem ratio obtineat in laico, quæ in Clerico, in major, cum magis peccet omnino ab Ordine alienus celebrans, quam in aliquo Ordine, saltem Clericatu constitutus superiorem usurpans: quamvis in his, quæ sunt juris positivi præsertim in materia irregularitatis, non sit multum efficax argumentum à simili, sicut in priori, Plura Suarez in 3. p. D. Th. Tomo 3. disp. 21. §. 4. in fine.